

ΝΟΜΠΕΛ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ 2022

Annie Ernaux
Αναμνήσεις
ενός κοριτσιού

Μετάφραση: Ρίτα Κολαΐτη

ΜΕΤΟΙΧΜΙΟ

Υπάρχουν άνθρωποι που κατακλύζονται από την πραγματικότητα των άλλων, απ' τον τρόπο με τον οποίον μιλούν, σταυρώνουν τα πόδια, ανάβουν τσιγάρο. Βαλτώνουν μες στην παρουσία των άλλων. Μια μέρα ή, μάλλον, μια νύχτα, παρασύρονται απ' τον πόθο και τη βούληση ενός και μόνο Άλλου. Οτιδήποτε σκέφτονταν για τον εαυτό τους εξαφανίζεται. Διαλύονται και κοιτάζουν το είδωλό τους να ενεργεί, να υπακούει, παρασυρμένο απ' τον άγνωστο ρου των γεγονότων. Ακολουθούν τη βούληση του Άλλου, που βρίσκεται πάντα ένα βήμα μπροστά. Ποτέ δεν την προφταίνουν.

Δεν υπάρχει μήτε υποταγή μήτε συναίνεση, μόνο η κατάπληξη απ' το πραγματικό. Το μόνο που μπορείς να πεις μέσα σου είναι «δεν μπορεί να μου συμβαίνει αυτό» ή «κι όμως σ' εμένα συμβαίνει», παρεκτός κι αν, στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεν υπάρχει πια το εμένα ή δεν είναι πια το ίδιο. Ό,τι απομένει είναι ο Άλλος, κυρίαρχος της

κατάστασης, των χειρονομιών, της στιγμής που ακολουθεί, την οποία μόνον εκείνος γνωρίζει.

Ύστερα ο Άλλος φεύγει, έχεις πάψει να του αρέσεις, δεν σε βρίσκει πια ενδιαφέρουσα. Σ' εγκαταλείπει μαζί με το πραγματικό, για παράδειγμα ένα λερωμένο εσώρουχο. Νοιάζεται πια μονάχα για τον δικό του χρόνο. Κι εσύ είσαι μόνη με τη συνήθειά σου, ήδη, να υπακούς. Μόνη σ' έναν χρόνο όπου δεν υπάρχει κανένας κυρίαρχος.

Και τότε οι άλλοι το επωφελούνται για να σε παραπλανήσουν, να ριχτούν στο δικό σου κενό, εσύ δεν τους αρνιέσαι τίποτα – ίσα που νιώθεις την παρουσία τους. Περιμένεις τον Κυρίαρχο, να σου κάνει τη χάρη να σε αγγίξει έστω μια φορά. Και μια νύχτα το κάνει, με την απόλυτη υπεροχή που ολάκερο το είναι σου ικέτεψε. Την επομένη, έχει φύγει, αυτό όμως δεν μετράει. Η προσδοκία να τον ξαναδείς γίνεται ο λόγος σου για να ζεις, να ντύνεσαι, να καλλιεργείς το πνεύμα σου, να προδεύεις. Θα ξανάρθει, και τότε εσύ θα είσαι αντάξιά του, και ακόμα περισσότερο, θα τον εντυπωσιάσεις με την αλλαγή στην εμφάνισή σου, στη γνώση και την αυτοπεποίθησή σου, δεν θα είσαι πια το θαμπό πλάσμα που ήσουν πριν.

Οτιδήποτε κάνεις είναι για τον Κυρίαρχο στον

οποίο έχεις δοθεί μυστικά. Όμως, δίχως να το καταλαβαίνεις, ενόσω προσπαθείς να βελτιώσεις τη δική σου αξία, απομακρύνεσαι αναπόφευκτα από αυτόν. Συνειδητοποιείς την τρέλα που σε είχε καταλάβει, και δεν θα θέλεις να τον ξαναδείς ποτέ πια. Ορκίζεσαι πως θα ξεχάσεις τα πάντα και ότι δεν θα μιλήσεις ποτέ σε κανέναν γι' αυτόν.

Ήταν ένα καλοκαίρι χωρίς μετεωρολογικές ιδιαιτερότητες, το καλοκαίρι της επιστροφής του στρατηγού ντε Γκολ, του νέου φράγκου και της καινούργιας Δημοκρατίας, του Πελέ, κορυφαίου ποδοσφαιριστή της χρονιάς, του Σαρλί Γκολ, νικήτη του Γύρου της Γαλλίας, και του τραγουδιού «Mon histoire c' est l' histoire d' un amour» της Δαλιδά.

Ένα καλοκαίρι απέραντο όπως είναι όλα μέχρι την ηλικία των είκοσι πέντε χρόνων, προτού συρρικνωθούν σε μικρά καλοκαίρια που φεύγουν ολοένα και πιο γρήγορα και των οποίων η σειρά θαμπώνει στη μνήμη, μέχρις ότου τα μόνα που απομένουν είναι τα θεαματικά καλοκαίρια της ξηρασίας και του καύσωνα.

Το καλοκαίρι του 1958.

Όπως και τα προηγούμενα καλοκαίρια, λιγούστοι νέοι, οι πιο ευκατάστατοι, έφευγαν με τους γονείς τους για τον ήλιο της Κυανής Ακτής, ενώ άλλοι,

της ίδιας κοινωνικής τάξης, που φοιτούσαν στο λύκειο ή στο ιδιωτικό σχολείο Σεν-Ζαν-Μπατίστυντε-Λα-Σαλ, έπαιρναν το πλοίο από τη Διέπη για να πάνε να τελειοποιήσουν τα αγγλικά τους, που απλώς τα ψέλλιζαν ύστερα από έξι χρόνια μελέτης από τα σχολικά εγχειρίδια. Και κάποιοι, που ανήκαν σε άλλη κοινωνική τάξη –δάσκαλοι, μαθητές λυκείου και φοιτητές που περνούσαν τις διακοπές τους με ελάχιστα χρήματα– πήγαιναν να φροντίσουν παιδιά σε κατασκηνώσεις που βρίσκονται παντού στη Γαλλία, σε μεγάλες επαύλεις, ακόμα και σε πύργους. Όπου και να πήγαιναν, τα κορίτσια έβαζαν στη βαλίτσα τους ένα πακέτο σερβιέτες και αναρωτιούνταν, μεταξύ φόβου και επιθυμίας, αν αυτό το καλοκαίρι θα πλάγιαζαν για πρώτη φορά με κάποιο αγόρι.

Εκείνο το καλοκαίρι, επίσης, χιλιάδες στρατιώτες αναχώρησαν για την Αλγερία προκειμένου να αποκαταστήσουν την τάξη, οι περισσότεροι για πρώτη φορά μακριά από τα σπίτια τους. Έστειλαν δεκάδες γράμματα όπου μιλούσαν για τη ζέστη, τα ντζεμπέλ,* τα ντουάρ,** τους αγράμματους Άρα-

* Λόφοι της Βόρειας Αφρικής.

** Χωριά νομάδων Αράβων στην έρημο.

βες που δεν μιλούσαν γαλλικά μετά από εκατό χρόνια κατοχής. Έστειλαν φωτογραφίες τους με σορτς, χαμογελαστοί με φίλους, σε ένα τοπίο κατάξερο και πετρώδες. Έμοιαζαν με προσκόπους σε αποστολή, νόμιζες πως βρίσκονταν σε διακοπές. Τα κορίτσια δεν τους ρωτούσαν τίποτε, θαρρείς και οι «συμπλοκές» και οι «ενέδρες» που περιγράφονταν λεπτομερώς στις εφημερίδες και το ραδιόφωνο αφορούσαν κάποιους άλλους, και όχι αυτούς. Σκέφτονταν πως ήταν φυσικό για τ' αγόρια να εκπληρώσουν το καθήκον τους και, όπως φημολογούνταν, χρησιμοποιούσαν μια δεμένη σε πάσσαλο κατσίκα για να ικανοποιούν τις φυσικές ανάγκες τους.

Έρχονταν με άδεια, έφερναν κολιέ με πολύχρωμες χάντρες, χέρια της Φατμά,* μπακιρένιους δίσκους, και ξαναφεύγαν. Τραγουδούσαν «Le jour où la quille viendra»** στον σκοπό του «Le jour où la pluie viendra» του Ζιλμπέρ Μπεκό. Τελικά, επέστρεφαν στα σπίτια τους στις τέσσερις γωνιές της Γαλλίας, υποχρεωμένοι να βρουν άλλους φίλους, αμάθητους στον πόλεμο, που δεν είχαν πάει στη βορειοαφρικανική ενδοχώρα, δεν μιλούσαν ούτε για Αλγερίνους αντάρτες ούτε για βρομομα-

* Αραβικό φυλαχτό κατά της βασκανίας.

** Μια μέρα θ' απολυθώ.

γκρεμπίνους. Ήταν σαν χαμένοι, άλαλοι. Δεν ήξεραν αν αυτό που είχαν κάνει ήταν καλό ή κακό, αν έπρεπε να νιώθουν περηφάνια ή ντροπή.

«Πάντα υπήρχαν φράσεις στο ημερολόγιό μου, αναφορές στο “κορίτσι του Σ.”, στο “κορίτσι του 58”. Από τα είκοσί μου, σημειώνω “58” στα διάφορα προσχέδια βιβλίων μου. Είναι το κείμενο που λείπει πάντα, που μετατίθεται πάντα γι’ αργότερα. Το άφατο κενό».

Η ANNIE ERNAUX ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΤΑΙ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΤΗΣ
ΤΟΤΕ ΠΟΥ, ΔΕΚΑΟΧΤΑΧΡΟΝΟ ΚΟΡΙΤΣΙ, ΚΑΤΑΚΛΥΖΕΤΑΙ
ΑΠΟ ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΚΑΙ ΠΟΘΟ. ΣΗΜΕΡΑ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΕΙ
ΠΩΣ Η ΝΤΡΟΠΗ, Η ΤΑΠΕΙΝΩΣΗ, Η ΠΡΟΔΟΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΜΑ
Η ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΘΗΣΗ ΚΑΙ Η ΧΕΙΡΑΦΕΤΗΣΗ, ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ
ΤΗΝ ΑΠΑΡΧΗ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟΥ ΤΗΣ ΒΙΟΥ.

ISBN: 978-618-03-3431-9

9 786180 334319
ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 83431

metaixmio.gr

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ
ΚΑΙ ΣΕ

e-book